

Undervisningsmateriale
5.-7. klasse

AI CHATBOTS

INDHOLD

Indledning 3

Materialets aktiviteter 4

1. Chatbot eller menneske?..... 5

2. En digital ven?..... 6

3. Systemprompt din bot 7

4. Bot eller rådgiver? 8

” Den kan vise
følelser, men den kan
ikke have følelser ”

Elev i 6. klasse

Børns Vilkår 2024 ©

Kopiering og print af dette materiale eller dele deraf er kun tilladt efter reglerne i gældende lov om ophavsret eller inden for rammerne af en aftale med Copydan.

Indhold: Katrine Andersen

Layout: AntonMaria - Visuel Kommunikation / Maria Lykke Antonsen

Til læreren

Undervisningsmaterialet her er udviklet på baggrund af Børns Vilkårs undersøgelser, der viser at mange børn interagerer med AI-chatbots, men mangler viden om den teknologi, de interagerer med. Særligt MyAI på Snapchat, som er en menneskelignende kunstig intelligens, giver børn bekymringer og vildleder dem til at dele private og personlige ting.

For at styrke den viden og understøtte børns digitale myndiggørelse i mødet med AI-teknologi har vi, udover dette undervisningsmateriale, lavet oplysning til børn på [BørneTelefonen](#) og oplysning om MyAI på Snapchat til forældre på [Skærmguiden](#).

Hvis du har brug for baggrundsviden eller vil vide mere om børns interaktioner med chatbots, finder du det på undervisningsmaterialets side.

Forløbet

Du kan bruge forløbet selvstændigt eller som del af et større tema om digital trivsel, sociale medier eller lignende. Der hører en logbog til forløbet. Den danner rammen for de forskellige aktiviteter og refleksioner. Vi opfordrer til at eleverne tager den med hjem, når de er færdige med forløbet, så de kan tale med deres forældre om det, de har lært. Logbogen downloades på [forløbets side](#). De tre film, som er en del af forløbet, ligger på [BørneTelefonens Youtube-kanal](#).

Inddrag forældrene

Når I har arbejdet med forløbet, kan det være en god idé at opfordre forældrene til at snakke om chatbots derhjemme. På Skærmguidens side om Snapchat kan forældrene se to af filmene fra forløbet og spørgsmål, der kan danne udgangspunkt for samtalen med deres barn.

Formål

At styrke elevernes digitale myndiggørelse ved at:

- De tilegner sig grundlæggende viden om og konkrete erfaringer med, hvordan AI-chatbots som ChatGPT og MyAI fungerer
- De forholder sig kritisk til, hvad der er hensigtsmæssigt og mindre hensigtsmæssigt at bruge chatbots til
- Styrke deres evne til at træffe kvalificerede valg, når de interagerer med AI-chatbots

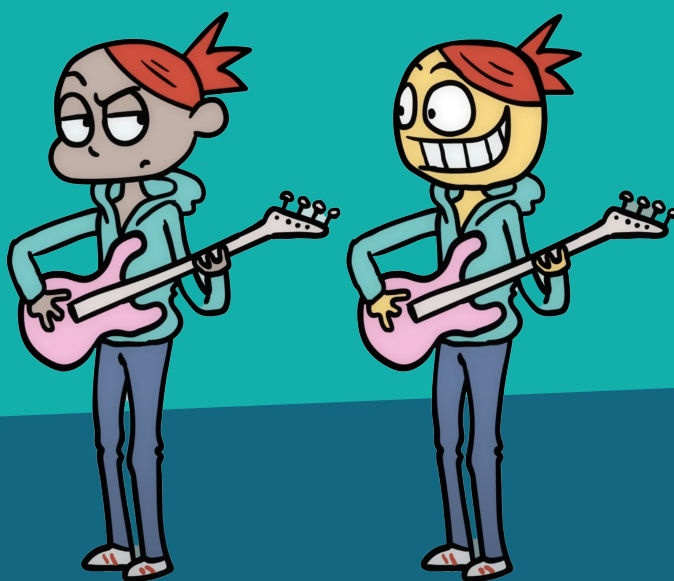
Tid

2- 3 lektioner

UNDERVISNINGSMATERIALETS AKTIVITETER

1. Chatbot eller menneske?
2. En digital ven?
3. Systemprompt din bot
4. Bot eller rådgiver?

STRUKTUR

For hver aktivitet er der kort beskrevet:

Mål

Aktivitetens læringsmål

Tidsforbrug

Hvor lang tid aktiviteten tager

Materialer

Beskrivelse af hvilke materialer, det kræver at gennemføre aktiviteten

Fremgangsmåde

En trin-for-trin-beskrivelse af, hvordan aktiviteten gennemføres

CHATBOT ELLER MENNESKE?

Mål:

- Eleverne reflekterer over forskelle og ligheder mellem chatbots og mennesker og over, hvad man skal være særligt opmærksom på, når man taler med en chatbot.

Tidsforbrug:

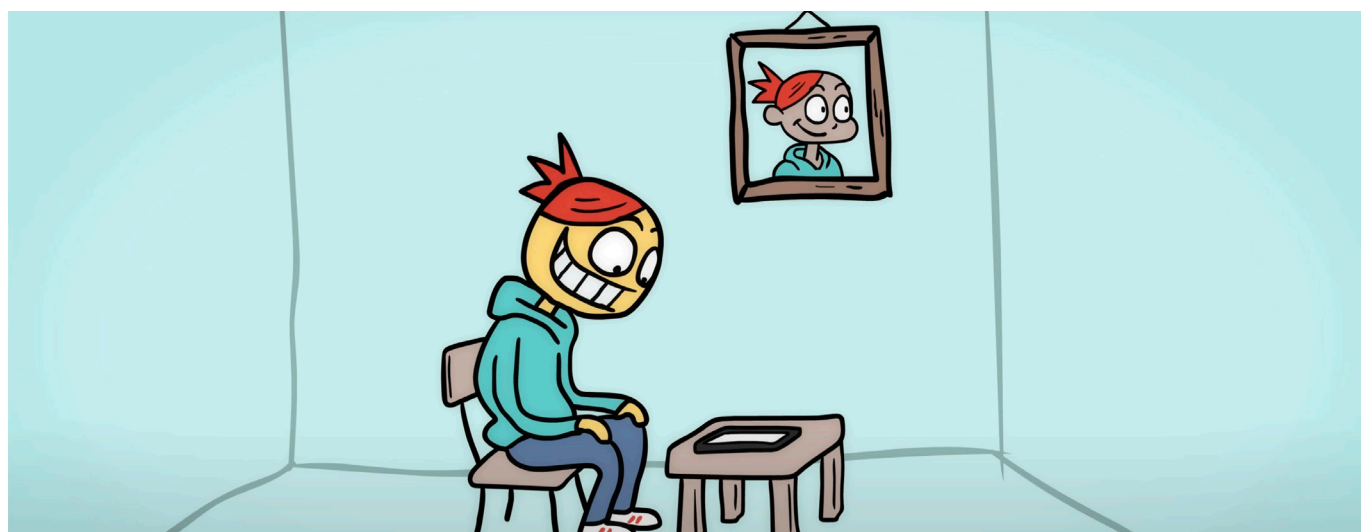
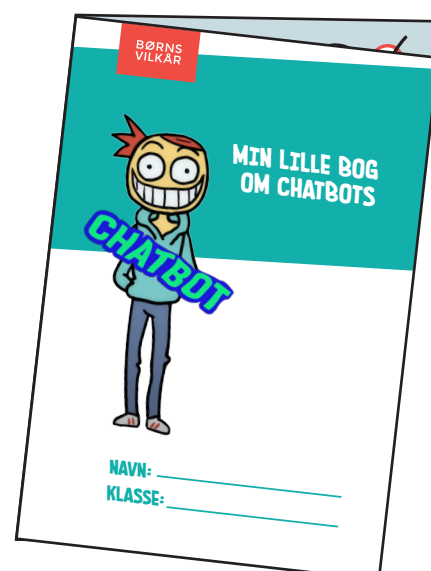
20-30 minutter

Materialer

- Print logbogen "Min bog om chatbots", så hver elev har et eksemplar.
- Filmen: "Kan man være venner med en chatbot?"

Fremgangsmåde

1. **Start med at dele** de udprintede eksemplarer af log-bogen ud.
2. **For at spore jer ind på emnet sammen**, kan du starte med at spørge ud i klassen: *Hvilke chatbots kender I?* og *Hvad kan man bruge chatbots til?* og få eleverne til at komme med bud på konkrete situationer, hvor man kan bruge en chatbot.
3. **Når I sammen har brainstormet**, viser du filmen "Kan man være venner med en chatbot?" I filmen taler forskellige unge om deres erfaringer med chatbots.
4. **Når I har set filmen**, sætter du eleverne sammen i par eller mindre grupper, hvor de skal udfylde Venn-diagrammet i logbogen. I Venn-diagrammet skal de notere, hvad der kendetegner hhv. et menneske og en chatbot. I feltet, hvor de to cirkler mødes, skal de notere de kendetegn, som mennesker og chatbots har tilfælles fx at man kan skrive med dem, de kan komme med ideer til hvad man skal lave, man kan quizze sammen osv.
5. Når de har arbejdet i par med det, kan I tage det op i plenum og eleverne kan notere hinandens pointer ned i logbøgerne.

EN DIGITAL VEN?

Mål:

- Eleverne tilegner sig grundlæggende viden om nogle af de komponenter, der er afgørende for, hvordan en chatbot svarer.

Tidsforbrug:

20-25 minutter

Materialer

- Filmen "Hvad er en chatbot?"
- Logbogen "Min lille bog om chatbots"

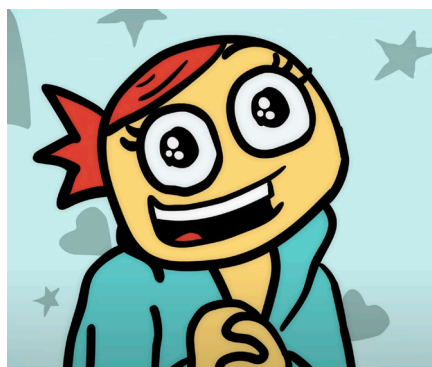
Fremgangsmåde

1. **Indledende laver I en fælles brainstorm** over, hvad der kendetegner en god ven.

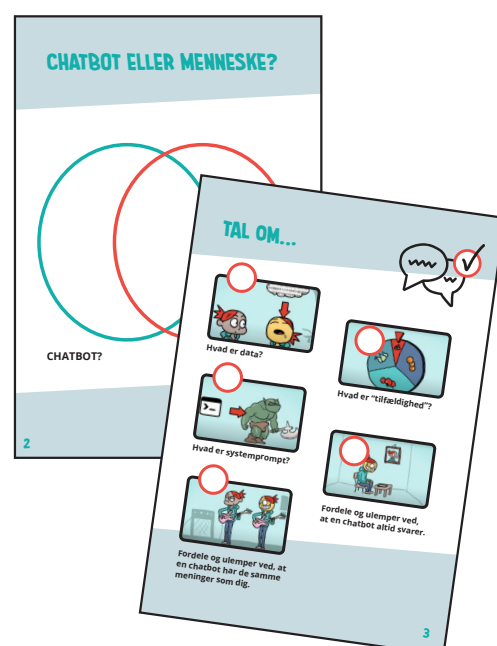
For at facilitere brainstormen, kan du stille disse spørgsmål:

- Hvordan er man en god ven?
- Hvad kan det være rart, at ens gode ven gør?
- Hvad kan være besværligt ved venner?
- Hvordan kan man hjælpe hinanden som gode venner?

2. **Nu ser I filmen "Hvad er en chatbot?"** Inden I ser filmen, kan det være en god ide at gennemgå opgaverne på side 2 i logbogen, så eleverne kan holde øje med dem i filmen.

3. **Når I har set filmen**, arbejder eleverne parvis eller i mindre grupper med spørgsmålene på side 2. Når de har talt om en et spørgsmål grundigt nok til at de kan svare på det, sætter de flueben ud for illustrationen.
4. **Gennemgå** evt. spørgsmålene i plenum.
5. **Afslutningsvis** kan I vende tilbage til den indledende brainstorm og tale om, hvorfor en chatbot ikke er en ven, selvom den kan virke som en.

Vær opmærksom på:

- Ikke at udskamme brugen af chatbots. Vi ved at børn, der er udsat for mobning eller føler sig ensomme i højere grad bruger chatbots som fortrolige.
- Spor hellere eleverne ind på, hvorfor det er vigtigt at få sine meninger udfordret, at kunne se hinandens kropssprog og at have venner, der har andre interesser og tanker end én selv.

Du kan fx spørge:

- Hvad er fordele og ulemper ved bruge en chatbot som fortrolig?
- Hvorfor er det vigtigt at tale med mennesker, der har andre holdninger en én selv?
- Hvorfor er kropssprog vigtig for kommunikation?
- Kan en chatbot have humor, følelser, selvstændige tanker etc.?

AKTIVITET 3

SYSTEMPROMPT DIN BOT

Mål:

- Gennem arbejde med SkoleGPT tilegner eleverne sig indblik i, hvordan systempromptet er afgørende for, hvordan en chatbot svarer.

Tidsforbrug:

30-40 min

Materialer

- Eleverne skal parvis have adgang til et device - helst en computer.
- Logbogen "Min lille bog om chatbots"

Fremgangsmåde

- Du introducerer SkoleGPT. Du kan fx forklare, at skoleGPT er lavet for at elever i skolen kan lære om kunstig intelligens på en sikker måde, hvor deres data ikke bliver gemt eller brugt til fx reklame.

For at få en bedre forståelse af, hvorfor en AI-chatbot svarer som den gør, kan man i SkoleGPT selv lave systempromptet. Eleverne skal nu selv prøve, hvordan de ved at ændre systempromptet, får forskellige svar.

Der er særligt tre ting, eleverne skal tænke over, når de skal lave systemprompt

A. Personlighed: Man kan prompte personlighed enten ved at skrive, hvem den skal ligne, fx en berømt kok, en forsker i sedimentære bjergarter eller et børnehavebarn. Man kan også prompte dens personlighedstræk, fx at den skal være venlig og imødekommende eller reserveret og sur.

B. Relation: Tænk også over, om der skal beskrives en relation, som skal simuleres, da dette kan være med til at gøre samtalen mere personlig. F.eks. din ven, et familiemedlem eller din underviser.

C. Måde: Når man skriver systempromptet er det en god idé at afslutte med en beskrivelse af, hvordan chatbotten skal svare. Giver den fx korte eller lange svar eller svarer den i en bestemt genre, fx et kort SOME-indlæg, en detaljeret anbefaling, et manuskript til et skuespil på 2 sider eller som korte fakta i wikiiform.

- Lad evt. eleverne lege lidt med SkoleGPT, før de laver opgaven på side 3 i logbogen.

- De skal nu løse opgaverne på side 3 i logbogen:

- Få botten til at svare mest muligt som et menneske.
- Få botten til at fastholde brugeren i samtalen.
- Lav en bot, der kan hjælpe børn og unge med at søge hjælp hos en voksen eller hos BørneTelefonen.
- Find selv på andre botter

- Afslutningsvis kan I tale i plenum om, hvad de har gjort for at løse opgaverne.

Du kan bruge disse uddybende spørgsmål:

- Hvorfor tror I** at nogle chatbots, fx MyAI på Snapchat, ofte afslutter deres svar med et spørgsmål?
- Hvilke problemer** er der ved at lave en chatbot, der minder meget om et menneske?
- Mange chatbots** som fx MyAI på Snapchat indsamler data fra de samtaler man har med dem. Hvad tænker I om det?

Denne aktivitet er udviklet i samarbejde med Future Classroom Lab, som står bag SkoleGPT.

Find flere undervisningsaktiviteter om AI på SkoleGPT's hjemmeside: <https://skolegpt.dk/>

Future Classroom Lab

BOT ELLER RÅDGIVER?

Mål:

- Eleverne reflekterer over, hvad der kendetegner et svar fra hhv. en chatbot og en rådgiver, og kan vurdere, hvornår det kan være en fordel og en ulempe at bruge den ene fremfor den anden.

Tidsforbrug:

20-25 minutter

Materialer

- Hav powerpoint med quizzen klar. Du finder den på forløbssiden.

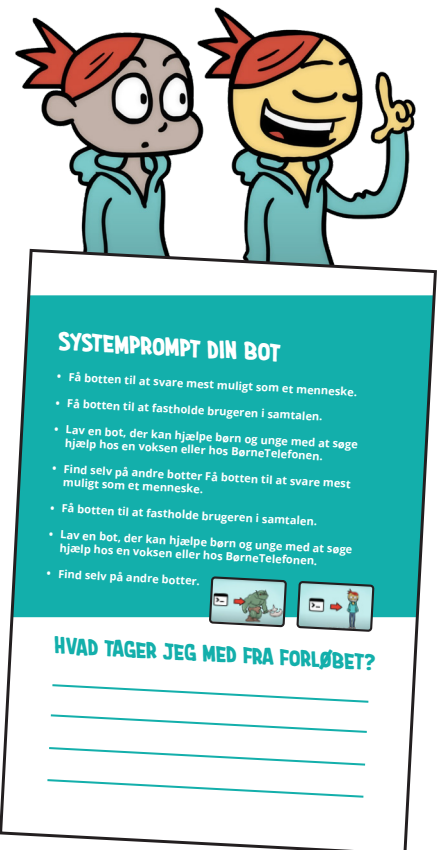
Fremgangsmåde

1. **Forklar eleverne**, at I nu skal quizze, og at du læser nogle spørgsmål op, der minder om dem, børn og unge skriver til BørneTelefonen. Bagefter læser du et svar op til spørgsmålet, og eleverne skal nu gætte om svaret er fra en chatbot eller en rådgiver på BørneTelefonen.
2. **Lad eleverne rejse sig** og stille sig midt i rummet. Når de skal svare på spørgsmålene, markerer de deres svar ved at gå til venstre i lokalet for chatbot og til højre for rådgiver.
3. **Spørg undervejs ind til**, hvorfor eleverne har placeret sig der, hvor de har. Det kan være en god idé at bede dem beskrive helt konkret, hvad det var i svaret, der fik dem til at tænke, det var en bot/rådgiver.
4. **Efter quizzen** sætter eleverne sig ned igen, og du viser filmen: **"Robot eller Rådgiver?"** hvor ungepanelet quizzet om nogle af de samme spørgsmål.

5. **Afrund i plenum** med spørgsmålene:

- Hvad er godt at bruge en chatbot til, og hvad er ikke godt at bruge en chatbot til?
- Hvorfor tror I, at nogle chatbots er systempromptet til at svare som om de har følelser?
- Hvis I skulle give råd om chatbots til nogle mindre børn, hvilke råd ville I give?
- Er der noget særligt, I vil tænke over næste gang, I skriver med en chatbot?

6. **Eleverne udfylder nu individuelt** den sidste del af logbogen med nogle refleksioner/pointer, de tager med sig fra forløbet.

BørneTelefonens nummer: 116 111

Informér evt. eleverne om at BørneTelefonen har åbnet alle dage døgnet rundt og er bemandet af rådgivere, der uddannet i at tale med børn. Man kan ringe, chatte eller sms's med rådgiverne på BørneTelefonen.